

ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՀՈՉԱԿԱԳԻՐ

Նոյեմբերի 20 2021 թ.

2021 թ. Երեւանների համար արդարադատության համաշխարհային կոնգրեսը.

Հավաքելով ավելի քան 4800 տարբեր սերնդի մասնակիցների ավելի քան 100 երկրներից՝ 2021 թ. Նոյեմբերի 15-20-ին առցանց հարթակի միջոցով «Բոլոր երեխաների համար արդարադատության մատչելիության ապահովում. երեխաների համար ոչ խտրական և ներառական արդարադատության համակարգեր» թեմայով:

Կազմակերպված լինելով Երեւանների համար արդարադատության գլոբալ նախաձեռնության կողմից (կոնսորցիում Terre des hommes, Penal Reform International, Երիտասարդության և ընտանիքի հարցերով դատավորների և մագիստրատների միջազգային ասոցիացիան և Երեւանի իրավունքների միջազգային ինստիտուտը) և հյուրընկալվելով Մեքսիկայի Արդարադատության դաշնային գերագույն դատարանի կողմից, տեխնիկական աջակցություն ստանալով ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամից, Երեւանների նկատմամբ բռնության հարցերով ՄԱԿ-ի Գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցչի գրասենյակից, ՄԱԿ-ի թմրամիջոցների և հանցավորության դեմ պայքարի գրասենյակից, ՄԱԿ-ի Մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի գրասենյակից, Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպությունից և Խաղաղ, արդար և ներառական հասարակությունների համար հետազոտող կազմակերպությունից, Եվրոպայի խորհրդի և Եվրոպական խորհրդարանի հովանու ներքո, Baker McKenzie-ի պրոբոնո աջակցությամբ, և Գիտական կոմիտեի, Պատվո կոմիտեի, Երեւանների և Երիտասարդների խորհրդատվական խմբի և Համաշխարհային կոնգրեսի տարածաշրջանային և ազգային նախապատրաստական հանդիպումների տվյալների հիման վրա,

Վերահաստատելով կոնկրետ հանձնառությունը երեխաների իրավունքները խթանելու, պաշտպանելու և իրականացնելու համար, որը ներկայացված է ՄԱԿ-ի Երեւանի իրավունքների կոնվենցիայում և երեխաների իրավունքների այլ համապատասխան միջազգային չափանիշներում,

Հիշեցնելով նախորդ երեք Համաշխարհային կոնգրեսների՝ Փարիզի հռչակագրում (Ֆրանսիա, մայիս 2018), Ժնևյան հռչակագրում (Շվեյցարիա, հունվար 2015) և Լիմայի

հռչակագրում (Պերու, նոյեմբեր 2009) ամրագրված պարտավորությունները, որոնք կենտրոնացած էին երեխաների համար արդարադատության, վերականգնողական արդարադատության և երեխաների արդարադատության համակարգերի ամրապնդման թեմաների վրա,

Աջակցելով առաջարկություններին և գործողություններին կետերին, որոնք սահմանված են «Համաշխարհային արդարադատություն երեխաների համար» ուղերձում(սեպտեմբեր 2019)՝ գրված հաղադ, արդար և ներառական հասարակությունների համար հետազոտողների կողմից Կայուն զարգացման նպատակ 16-ի առնչությամբ, որը մշակվել և հաստատվել է միջազգային, տարածաշրջանային և ազգային մակարդակներում միջկառավարական և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների և ակադեմիական հաստատությունների բազմազան խմբի կողմից:

Ընդունելով նախորդ Համաշխարհային կոնգրեսում (Ֆրանսիա, մայիս 2018թ.) իրենց հայտարարության մեջ երեխաների և երիտասարդների կողմից ներկայացված պահանջները կրկին շեշտադրելու անհրաժեշտությունը Ազատությունից գրված երեխաների վերաբերյալ ՄԱԿ-ի գլոբալ հետազոտությունում(նոյեմբեր 2019) տրված ուղեցույցի կարևորությունը. COVID-19-ի ազդեցությունը երեխաների արդարադատության հասանելիության վրա՝ ընդգծված ՄԱԿ-ի քաղաքականության համառոտագրում. COVID-19-ի ազդեցությունը երեխաների վրա (ապրիլ 2020) և Միջգերատեսչական տեխնիկական ծանոթագրությունը՝ COVID-19 և Ազատությունից գրված երեխաներ (ապրիլ 2020 թ.), ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ում ներկայացված դասերը երեխաների համար արդարադատության մատչելիությունը COVID-19-ի ժամանակաշրջանում. Ոլորտից ուսումնառություններ (դեկտեմբեր 2020)՝ և երեխաների համար պետությունների և կառավարությունների ղեկավարների, նախարարների և ՄԱԿ-ի անդամ պետությունների ներկայացուցիչների կողմից ստանձնած պարտավորությունները Հանցավորության կանխարգելման, քրեական արդարադատության և օրենքի գերակայության մասին Կիոտոյի հռչակագրում (Ճապոնիա, մարտ 2021 թ.) ՄԱԿ-ի հանցավորության կանխարգելման և քրեական արդարադատության տասնչորսերորդ կոնգրեսի կապակցությամբ,

Նշում է հետևյալը՝

1. Որ թեև երեխաների իրավունքների մասին ՄԱԿ-ի կոնվենցիան (ԵԿԿ) հատուկ չի նշում արդարադատության կամ պաշտպանության միջոցների հասանելիություն բառերը, հայեցակարգը ամբողջականորեն ամրագրված է դրա դրույթներում, ներառյալ լավագույն շահերի սկզբունքը.
Երեխաների՝ տեղեկատվություն ստանալու, իրենց տեսակետներն արտահայտելու և լսելի լինելու իրավունքը. բռնության բոլոր ձևերից պաշտպանվելու իրավունքը. հակամարտությունների գոտում և օրենքի հետ շփվող երեխաների համար նախատեսված իրավունքները, պաշտպանությունը և երաշխիքները, և ազատությունից զրկելու և զոհված երեխաների վերականգնման և վերաինտեգրման հետ կապված միջոցառումները, ի թիվս այլոց.
2. Որ Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիրը և Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին միջազգային դաշնագիրը, ի թիվս այլոց, հավասարապես վերաբերում են բոլոր երեխաներին, և սահմանում են, որ ցանկացած անձ, ում իրավունքները կամ ազատությունները խախտված են, ունի արդյունավետ պաշտպանության իրավունք, և որ այդ իրավունքը սահմանվում է իրավասու դատական, վարչական ,կամ օրենսդրական մարմինների կամ պետության իրավական համակարգով նախատեսված որևէ այլ իրավասու մարմնի կողմից

3. Որ խտրականության բացառման սկզբունքը ԵԿ-ի գլխավոր հիմնասյունն է և հիմք է հանդիսանում բազմաթիվ միջազգային, տարածաշրջանային և ազգային իրավական փաստաթղթերի համար.
4. Որ ՄԱԿ-ի անդամ երկրները ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայում ճանաչել են արդարադատության հավասար հասանելիությունը որպես հիմնարար իրավունք, ներառյալ երեխաների համար, և որ բոլորի համար արդարադատության հավասար հասանելիության ապահովումը և երեխաների նկատմամբ բռնությանը վերջ դնելը երկուսն էլ 2030 թվականի Կայուն զարգացման օրակարգի հիմնական տարրերն են, մասնավորապես՝ Նպատակ 16-ը.
5. Այն, որ երեխաները ստիպված են պատասխանատվություն կրել հասարակության անհաջողությունների համար, ներառյալ բռնության բազմաթիվ ձևերը, որոնք ուղղված են նրանց դեմ արդարադատության համատեքստում և դրա սահմաններից դուրս, որոնք անհամաչափորեն ազդում են մարգինալացված երեխաների վրա և խոչընդոտում են ջանքեր գործադրել այն իրավիճակների և ռիսկի գործոնների կանխարգելելման և արձագանքման դեպքում, որոնք ստիպում են երեխաներին շփվել օրենքի հետ՝ լինի դա որպես տուժող/վերապարծ, ենթադրյալ կամ դատապարտված հանցագործ, վկա, բոլորը միասին կամ որևէ այլ կարգավիճակով.
6. Որ COVID-19 համաճարակը ուժեղացրել է գոյություն ունեցող սոցիալական անհավասարությունը և հետագայում թուլացրել կամ ամբողջությամբ կաթվածահար է արել առանց այն էլ փխրուն երեխաների արդարադատության և պաշտպանության համակարգերն ու ծառայությունները, և որ այդ խնդիրները սրվում են մի շարք այլ ժամանակակից և շարունակական ճգնաժամերի պատճառով, ներառյալ կլիմայական և բնապահպանական ճգնաժամը, աշխարհաքաղաքական լարվածությունը և զինված հակամարտությունները, տնտեսական ճգնաժամերը և այլ հումանիտար արտակարգ իրավիճակները, որոնք պահանջում են ստեղծել ճկուն շրջանակներ, համակարգեր և մոտեցումներ, որոնք թույլ կտան արդարադատության կայուն հասանելիություն բոլորերեխաներին.
7. Այն, որ աշխարհը գնալով ավելի շատ է ականատես լինում ազգային և համաշխարհային շարժումների առաջնագծում գտնվող իրավասության գինված երեխաներին և երիտասարդներին, որոնք պահանջում են սոցիալական, գենդերային, ռասայական, կլիմայական և քաղաքական արդարություն՝ միաժամանակ հաջողությամբ փոխելով բանավեճերը և ազդելով արդարադատության համակարգի բարեփոխումների վրա,
8. Այն, որ երեխաների արդարադատության համակարգում խտրականության և անհավասարության բացակայությունը և արդարադատության մատչելիության ապահովումը, ի վերջո, օգուտ կբերի բոլոր երեխաներին՝ անկախ նրանից, թե ովքեր են, որտեղից են և ինչ իրավիճակում են գտնվում.
9. Այն, որ օրենքի հետ առնչվող երեխաները ի սկզբանե ունեն նույն իրավունքները, ինչ ցանկացած այլ երեխա, ինչը պահանջում է նրանց իրավունքների և բարեկեցության հավասար և իրավահավասար հարգանք և պաշտպանություն՝ յուրաքանչյուր երեխայի առջև ծառայած առանձնահատուկ խոցելիության և կարիքների նկատմամբ զգայունությամբ և նրանց զարգացող կարողությունների ճանաչմամբ:
10. Այն, որ արդարադատության, երեխաների պաշտպանության և բարեկեցության, սոցիալական պաշտպանության, կրթության և առողջապահության ոլորտները կառավարող համակարգերի համար, ի թիվս այլոց, հրամայական է հետամուտ լինել բազմապրոֆիլ համակարգմանը և

համագործակցությանը՝ ամբողջապես և արդյունավետ կերպով լուծելու այն դեպքերը, որոնք վերաբերում են երեխաներին, ովքեր առնչվում են օրենքի հետ ցանկացած ձևով,

Յարգում է երեխաների և երիտասարդների հետևյալ ձայները, որոնք հավաքվել են Յամաշխարհային Կոնգրեսի երեխաների և երիտասարդների հարցերով խորհրդատվական խմբի կողմից.

11. Մենք մի խումբ երեխաներ և երիտասարդներ ենք, ում հետաքրքրում են արդարադատության համակարգերի հետ շփման մեջ գտնվող երեխաների իրավունքները, հատկապես այն պատճառով, որ մեզանից շատերն իրենք են ուղղակիորեն շփվել այդ համակարգերի հետ, և մեր փորձից ելնելով մենք զգում ենք, որ.
 - a. Մերունդների միջև խտրականությունը և տնտեսական անհավասարությունը երեխաների օրենքի հետ առնչվելու հիմնական պատճառներն են.
 - b. Օրենքի հետ առնչվող երեխաները բախվում են անհաջողության բազմաթիվ և բարդ ձևերի հետ, ներառյալ ընտանեկան բռնությունը, ընտանիքում բռնություն գործադրելը և կրթության համակարգից դուրս մնալը, ինչը կարող է մեծ ազդեցություն ունենալ երեխաների հոգեկան առողջության վրա,
 - c. Արդարադատության համակարգերը առաջնահերթություն չեն տալիս երեխաների իրավունքներին, ինչի հետևանքով շատ երեխաներ տուժված են, անտեսված և վիրավորված՝ արդարադատության համակարգի հետ իրենց բախման արդյունքում.
 - d. Քրեական արդարադատության համակարգերը շատ հաճախ կենտրոնանում են պատժելու և մեղադրման վրա՝ արդարացման և խաղաղության վերականգնման փոխարեն.
12. Մենք հավատում ենք, որ երեխաները այսօրվա քաղաքացիներն են և վաղվա առաջնորդները, և մենք խնդրում ենք, որ մեծահասակները ընդունեն սա և որ նրանք երեխաներին հնարավորություն տան գինվել իրենց իրավունքների մասին գիտելիքներով.
13. Արդարադատության համակարգերի հետ շփվող երեխաների համար իրական փոփոխություններ ստեղծելու նպատակով, մենք պահանջում ենք, որ կառավարությունները և քաղաքացիական հասարակությունը համագործակցեն երեխաների և երիտասարդների հետ՝ ապահովելու, որ բոլոր երեխաների իրավունքները, ինչպես սահմանված է միջազգային իրավունքով, հարգվեն աշխարհի յուրաքանչյուր երեխայի համար.
14. Մասնավորապես, խնդրում ենք, որ
 - a. Բոլոր երեխաներին տրվի արդարադատության հավասար հասանելիություն այնպես, որ ներառական լինի և որևէ պատճառով խտրականություն չդրվի.
 - b. Երեխաներին ազատություն տրվի արտահայտելու իրենց կարծիքը և որ լրջորեն վերաբերվեն իրենց տեսակետներին,

- c. Երեխաների՝ սեփական կյանքի հետ կապված որոշումներ կայացնելու կարողությունները ճանաչված լինեն, և որ նրանք ստանան համապատասխան աջակցություն մեծահասակների կողմից.
 - d. Երեխաներին տրամադրվի տեղեկատվություն և ուղղորդում այն մասին, թե ինչպես նրանք կարող են լավագույնս կարգավորել անորոշությունները և ճգնաժամի պահերը, որոնք նման են ներկայիս համաճարակին:
 - e. Օրենքի հետ առնչվող երեխաներն արժանանան մարդասիրական վերաբերմունքի, որտեղ հարգվում են նրանց իրավունքները և ամբողջական մոտեցում է ցուցաբերվում նրանց հոգեկան առողջության և բարեկեցության նկատմամբ.
 - f. Օրենքի հետ առնչվող երիտասարդները, ովքեր «դուրս են եկել» մանկական տարիքից, օգտվեն նույն դրույթներից, ինչ երեխաները.
 - g. Երեխաներին և երիտասարդներին հնարավորություն տրվի սովորել և ներգրավվել վերականգնողական գործընթացներում.
 - h. Երեխաներին և երիտասարդներին աջակցություն տրվի իրենց իրավունքները պաշտպանելու համար, ինչը արդարադատության համակարգերի նկատմամբ վստահության վերականգնման բանալին է.
15. Մենք համոզված ենք, որ երեխաների համար և նրանց հետ իրական արդարության կարելի է հասնել, երբ բոլոր երեխաներին վերաբերվեն որպես հավասարի և հնարավորություն ունենան համագործակցել մեծահասակների հետ՝ իրականացնելու մարդու իրավունքների վերաբերյալ խոստումները.

Այսպիսով, մենք՝ որպես Համաշխարհային կոնգրեսի կազմակերպիչներ, գործընկերներ և մասնակիցներ, միասին կոչ ենք անում բոլոր համապատասխան շահագրգիռ կողմերին, ներառյալ պետություններին և քաղաքացիական հասարակությանը

Հետևել երեխաների համար արդարադատության իսկական իրականացմանը ինչպես այսօր, այնպես էլ վաղը

16. Աշխատել ձեռք ձեռքի տված՝ որպես երեխաներ և մեծահասակներ՝ ապահովելու արդարադատության հավասար, ոչ խտրական և ներառական հասանելիություն աշխարհի բոլոր երեխաների համար, այնպես, որ համագործակցություն լինի երեխաների հետ՝ որպես փորձագետներ և կենտրոնական խաղացողներ՝ դրական փոփոխությունների հետապնդման համար, ներառյալ մանկական արդարադատության նորմատիվ ձևավորումը և արդարադատության մատչելիությունը, իրավական և կարգավորող շրջանակների կառուցումն ու բարեփոխումը, համակարգերի գործարկումը և ընթացակարգերի իրականացումը, համապատասխան դերակատարների կարողությունների զարգացումը և պարտականություն կրողների, համայնքների և ավելի լայն հասարակության հարկադիր հաշվետվողականությունը.
17. Ստեղծել բարենպաստ միջավայր իրավունք ունեցող երեխաների համար հանդես գալու որպես փոփոխության գործակալներ և ուժեղացնելու այսօրվա և ապագայի ձայները, ապահովելով երեխայի համար բարենպաստ , գենդերային զգայուն, և հաշմանդամությունը ներառող

ուղեցույց և տեղեկատվություն օրենքի և իրավական ընթացակարգերի մասին, բարելավելով երեխաների իրավունքների հանրային ըմբռնումը երեխաների և մեծահասակների համար, շարունակելով երեխաներին ուղղված հաղորդակցությունը հասցնել երեխաներին ամենաարդյունավետ ձևով, և ապահովելով մատչելի մասնակցություն ներառականության ամուլով ցանկացած ծագում ունեցող և տարբեր իրավիճակներում հայտնված երեխաների համար, ներառյալ օրենքի հետ առնչվող բոլոր երեխաները,

18. Պարտադրել երեխայի մասնակցությունը օրենքին և կիրառել այս օրենքը՝ ապահովելու համար, որ երեխաները նստած լինեն սեղանի շուրջ, այլ ոչ թե պարզապես խրախուսեն երեխաների մասնակցությունը և երեխաների հետ շփումը պասիվ և բացառապես որպես խորհրդակցություն ստանալու առարկա, հատկապես օրենքի հետ առնչվող երեխաների խմբերի համար, ովքեր հաճախ դուրս են մնում քննարկումներից խտրականության, մարզինալացման, խոցելիության կամ անորոշ իրավիճակների պատճառով, որոնցում նրանք գտնվում են.

Երեխաների համար արդարադատության ներառական հասանելիություն՝ առանց խտրականության

19. Կենտրոնացնել համատարած անհավասարության և խտրականության հասկացությունները մանկական արդարադատության վերաբերյալ ցանկացած քննարկումների և բարեփոխումների մեջ և կիրառել գործնական լուծումներ օրենքի հետ առնչվող յուրաքանչյուր երեխայի համար ցանկացած հիմքի վրա խտրականությունը վերացնելու համար, այնպես, որ խուսափեն բացասական պիտակավորումից և խարանիչ ազդեցությունից,
20. Ապահովել արդարադատության հավասար և արդար հասանելիություն բոլոր երեխաների համար, հատկապես մարզինալացված խմբերի երեխաների համար, այնպես, որ ամբողջական կերպով ընդգրկի քրեական, քաղաքացիական, վարչական, ավանդական/սովորական, անցումային և սոցիալական արդարադատությունը.
21. Մշակել և օգտագործել տարիքին համապատասխան, հաշմանդամությունը ներառող, գենդերային ասպեկտները հաշվի առնող և կարիքների և իրավունքների վրա հիմնված արդարադատության ընթացակարգեր և հարմարություններ օրենքի հետ առնչվող բոլոր երեխաների համար, որոնք համատեքստային են և հիմնված նեյրո-, զարգացման և վարքագծային գիտությունների վրա.
22. Միջոցներ ձեռնարկել, որոնք հարգում և հաշվի են առնում օրենքի հետ առնչվող յուրաքանչյուր երեխայի մշակութային և լեզվական բազմազանությունը.
23. Սահմանել համայնքային ծառայություններ և ոչ խնամակալական միջոցառումներ, որոնք ստեղծագործաբար իրականացվում են հենց համայնքների հետ և երեխաների համար մատչելի են ոչ խտրական և ներառական ձևով.
24. Ճարունակել և ուժեղացնել ազգային և տեղական մակարդակներում տվյալների հավաքագրումն ու գնահատումները՝ հասկանալու համար, թե ինչպես են բնիկ, փոքրամասնությունների և մարզինալացված երեխաները առնչվում օրենքի հետ, ինչպես է խոչընդոտվում նրանց արդարադատության հասանելիությունը, և արդարադատության համակարգերի կողմից այս երեխաների նկատմամբ բացասական վերաբերմունքի հիմնական պատճառները, համակարգում դրանց գերներկայացումը կանխելու և պատշաճ տեղեկացված, արդյունավետ և կայուն միջամտություններ մշակելու նպատակով,

25. Ապահովել բարձր- մակարդակի քաղաքական հանձնառություն երեխաների արդարադատության ոչ խտրական և ներառական համակարգերի և երեխաների համար արդարադատության հավասար հասանելիության ուղղությամբ՝ ժամանակի և ռեսուրսների համապատասխան, համարժեք և արդարացի ներդրմամբ, ինչպես նաև երեխաների հետ առնչվող բոլոր շահագրգիռ կողմերի պատշաճ կարողությունների զարգացմամբ.

Ճգնաժամերի և համաճարակի պայմաններում երեխաների համար արդարադատության կայուն հասանելիություն

26. Ընդունել իրավական և քաղաքական հիմքեր երեխաների համար նորարարական և ճկուն արդարադատության գործընթացների և ընթացակարգերի համար արտակարգ և ոչ արտակարգ իրավիճակներում բոլոր երեխաների համար արդարադատության կայուն հասանելիություն ապահովելու համար.

27. Մտածել վիրտուալ դատարանների, լսումների, հարցազրույցների, գործերի և տեղեկատվության կառավարման և այլ ընթացակարգերի իրականացման մասին, այնպիսի ձևով, որը ապահովում է ընթացակարգային երաշխիքները, լրացնում է անձամբ կատարած լսումները և ընթացակարգերը, և որոնք մշակվում են փորձարկված և արդյունավետ պրակտիկայի հիման վրա՝ հաշվի առնելով թվային և աշխարհագրական բաժանումը, հասանելիությունը և ներառականությունը, անվտանգությունն ու առանձնացածությունը, գաղտնիությունը և երեխայի համաձայնությունը և հարմարավետության մակարդակը.

28. Ստեղծել և իրականացնել միջգերատեսչական և բազմաճյուղ համագործակցության հստակ արձանագրություններ արտակարգ իրավիճակների/ճգնաժամերի պլանավորման և արձագանքման ոլորտում, և ապահովել, որ երեխաների պաշտպանության և արդարադատության համակարգերի հիմնական մարմինները համարվեն հիմնական ծառայություններ, որոնք թույլատրված են և առաջնահերթ են գործում համաճարակի կամ արտակարգ իրավիճակների ժամանակ.

29. Շարունակ զարգացնել արդարադատության դերակատարների կարողությունները՝ նախապատրաստելու նրանց, որ արագ և արդյունավետորեն ընդունեն և օգտագործեն այն միջոցներն ու գործիքները, որոնք մշակվել և հաստատվել են ճգնաժամերի ժամանակ անկայուն իրավիճակներին հարմարվելու համար.

30. Մշակել երեխայի համար բարենպաստ, գենդերային զգայուն, և հաշմանդամությունը ներառող տեղեկատվական նյութեր ճգնաժամերի և համաճարակների ազդեցության և անորոշությունների դեմ պայքարի մեթոդների մասին՝ կապված երեխաների իրավունքների և արդարադատության մատչելիության հնարավորությունների հետ,

Երեխաների համար բարենպաստ արդարադատության հասանելիություն օրենքի հետ առնչվող բոլոր երեխաների համար

31. Կիրառել երեխաների համար արդարադատության մատչելիության բազմապրոֆիլ մոտեցումներ՝ հիմնված ոլորտների և դերակատարների միջև անխափան համակարգման վրա, այնպես, որ նվազագույնի հասցվի երեխաների անհարկի շփումը արդարադատության համակարգերի հետ.

32. Տրամադրել երեխայի համար բարենպաստ, գենդերային զգայուն, հաշմանդամությունը ներառող, տրավմայի մասին տեղեկացված և համատեքստին համապատասխան արդարադատության և սոցիալական ծառայություններ, տեղեկատվություն և այլ համապատասխան իրավական և ոչ իրավական օգնություն օրենքի հետ ցանկացած ձևով առնչվող բոլոր երեխաների համար, այնպես, որ այն համապատասխանի երեխայի անհատական կարիքներին, ինքնությանը և ծագմանը, իրավիճակներին և հասունության մակարդակին.
33. Ապահովել մատչելի հոգեկան առողջության և հոգեցոցիալական աջակցության տրամադրումը, որը կօգնի օրենքի հետ առնչվող երեխաներին և նրանց ընտանիքներին հաղթահարելու, հարմարվելու և փոխակերպվելու ի դեմս իրենց հատուկ իրավիճակների ,
34. Բացահայտել և կիրառել արդյունավետ մեթոդներ վաղ միջամտության, ընտանիքի ամբողջական և համապարփակ աջակցության և ամրապնդման, ինչպես նաև համայնքի կառուցման համար՝ սոցիալական պաշտպանության սխեմաների և ծառայությունների ամրապնդման միջոցով, որպեսզի խափանեն այն ուղիները, որոնք ուղղորդում են երեխաներին առնչվել օրենքի հետ, կանխելու և նվազագույնի հասցնելու ռիսկերը, որոնք կարող են հանգեցնել վիրավորական կամ կրկնվող վիրավորական վարքագծի, և հնարավորություն տալ երեխաներին ունենալ սովորական մանկություն՝ գերծ բռնությունից և անհարկի խոցելիությունից:
35. Օրենքի հետ առնչվող բոլոր երեխաների համար առաջնահերթություն տալ վերականգնողական արդարադատությանը, դիվերսիային, վերականգնմանը և, վերախնտեգրմանը դեպքերի կառավարման համապարփակ, համակարգված և հարմարեցված մոտեցումների միջոցով՝ , մեկուսացված և ընդհանրացված միջամտությունների փոխարեն.
36. Ապաքրեականացնել երեխաների վարքագիծը, որը պետք է և կարող է ավելի արդյունավետ կերպով կարգավորվել երեխաների պաշտպանության, սոցիալական պաշտպանության, առողջապահության, հոգեկան առողջության և հոգեցոցիալական աջակցության համակարգերի կողմից, ներառյալ թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործությունների բազմապրոֆիլ այլընտրանքային պատասխանները և կարգավիճակի իրավախախտումների վերացումը, և
37. Կազմակերպել մասնագիտացված ուսուցում, բարեփոխել ակադեմիական ուսումնական ծրագրերը և խթանել ծառայությունների մատուցման նորարարությունները՝ ստեղծելու 21-րդ դարի արհեստավարժ և իրավասու աշխատուժ կազմված երեխաների համար արդարադատության և երեխաների պաշտպանության դերակատարներից և համապատասխան շահագրգիռ կողմերից, հատկապես իրավաբաններից, իրավապահներից, դատախազներից, դատական ծառայողներից, ուղղիչ ծառայության աշխատակիցներից և սոցիալական ծառայության աշխատողներից՝ երեխաների զարգացման, երեխաների համար բարենպաստ թեմաների շուրջ հարցազրույցների վարման և հարցաքննության մեթոդներ, վերավնասվածքի կանխարգելման պատշաճ արձանագրություններ և անուղղակի կողմնակալությունը կանխամտածված նվազեցնելու մեթոդներ:

Համակիրն
եր

Երեխաների համար արդարադատության գլոբալ նախաձեռնությունը համատեղ ծրագիր է, մշակված միջազգային կազմակերպությունների կոնսորցիումի կողմից, որը կազմակերպում է Համաշխարհային կոնգրեսներ՝ որպես «Արդարադատություն երեխաների համար» գլոբալ ուղենիշ, ինչպես նաև ներգրավում և մոբիլիզացնում է պրակտիկ իրավաբանների համաշխարհային համայնքը «Արդարադատություն երեխաների համար» առցանց հարթակի միջոցով: Այն նպատակ ունի նպաստել մասնագետների միջև քննադատական քննարկումներին և գործողություններին ուղղված խնդիրների լուծմանը մտորումների, փոխանակման և մշտական ուսուցման առցանց և տեղային հարթակի միջոցով մանկական արդարադատության ոլորտում:

Երեխաների համար արդարադատության համաշխարհային կոնգրեսները կոչված են լուծելու ամենարդիական խնդիրները, որոնք կապված են օրենքի հետ առնչություն ունեցող և/կամ հակասության մեջ գտնվող երեխաների հետ, և այն տրամադրում է հատուկ և ակտիվ տարածք երեխաների և երիտասարդների, քաղաքականություն մշակողների և արդարադատության համակարգի շահագրգիռ կողմերի, գիտնականների, քաղաքացիական հասարակության և ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչների համար, ինչպես նաև այլ փորձագետների և պրակտիկ իրավաբանների համար, որպեսզի. (1) խթանեն արդար և համապատասխան արդարադատության համակարգերը երեխաների համար և նրանց հետ ամբողջ աշխարհում. (2) Տրամադրեն տարածք մասնագետների համար լավագույն փորձը փոխանակելու, գիտական համագործակցության խթանման, քաղաքականության առաջարկություններ մշակելու և երեխաների արդարադատության մասին իրազեկվածության բարձրացման համար. և (3) Աջակցեն օրենքի հետ չփոխ երեխաների և երիտասարդների իրավունքներին առնչվող միջազգային փաստաթղթերի և չափորոշիչների գործառնական իրականացմանը:

2021թ. երեխաների համար արդարադատության համաշխարհային կոնգրեսը կենտրոնացած էր պրակտիկայի վրա հիմնված ռազմավարությունների փոխանակման վրա՝ նվազեցնելու խտրականությունը, որը խաթարում է արդարադատության համակարգերի հասանելիությունը և որակը, և երաշխավորելու, որ բոլոր երեխաներին երաշխավորվի հավասար վերաբերմունք օրենքի առջև: Մասնակիցները ներգրավված են եղել միջազգային և տարածաշրջանային լիագումար նիստերում և գործնական սեմինարներում, որոնք բաղկացած են պանելային քննարկումներից, հավաստագրված դասընթացներից և քաղաքականության վրա հիմնված աշխատանքային խմբերի հանդիպումներից : «Բոլոր երեխաների համար արդարադատության հասանելիության ապահովում. դեպի ոչ խտրական և ներառական մանկական արդարադատության համակարգեր» ընդհանուր թեմայի շրջանակներում , Համաշխարհային կոնգրեսի ընթացքում առաջնահերթություն է տրվել 11 ենթաթեմաների՝

- Համակարգային ռափզմը և բնիկ, եթնիկ և այլ փոքրամասնությունների խմբերի երեխաների անհամաչափ քրեականացումը,
- Սեռի, սեռական կողմնորոշման և գենդերային ինքնության պատճառով խտրականություն. գենդերային արդարադատության մոտեցման խթանում.
- Միգրացիայի հետևանքով տուժած երեխաների և երիտասարդների, ներառյալ փախստականների, առանց ուղեկցության օտարերկրացի երեխաների և օտարերկրյա ծնողների երեխաների նկատմամբ խտրականություն.
- Հաշմանդամության և առողջական վիճակի պատճառով խտրականություն.
- Թմրամիջոցների օգտագործման և չարաշահման պատճառով խտրականություն.
- Երեխաների առցանց վարքագծի քրեականացում.
- Տարիքային սահմանափակումներ և կարգավիճակի իրավախախտումներ.
- Երեխայի համար արդարադատության համակարգերում երեխայի ձայնը լսելի դարձնելու ապահովում.
- Երեխաների իրավունքների իրականացում իրավական բազմակարծության համատեքստում.
- Ճգնաժամների և համաճարակների ժամանակ երեխաների արդարադատության ճկուն համակարգերի ստեղծում, և
- Երեխաների համար արդարադատության համակարգերում բռնության դեմ պայքար և երեխաների համար բարենպաստ մոտեցումների ապահովում երեխա զոհերի, իրավախախտների և վկաների համար:

Երեխաների համար արդարադատության այս գլոբալ հռչակագիրը մշակվել է Համաշխարհային կոնգրեսի կոնսորցիումի և նրա երեխաների և երիտասարդների խորհրդատվական խմբի կողմից՝ Գիտական կոմիտեի, կազմակերպիչ գործընկերների և Համաշխարհային կոնգրեսի և դրա նախապատրաստական հանդիպումների մասնակիցների միջոցներով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք՝ www.justicewithchildren.org: